
Arkivsak-dok. 22/02348-10
Saksbehandler Gunn Hege Kjørsvik

Saksgang	Møtedato	
Formannskap	07.11.2022	111/22
Formannskap	21.11.2022	
Kommunestyret	15.12.2022	

Handlingsplan 2023-2026/Årsbudsjett 2023

Kommunedirektørens innstilling:

A. Foreliggende drifts- og investeringsbudsjett for årsbudsjett 2023 og planperioden 2023-2026 vedtas slik det foreligger fra kommunedirektøren.

B. For budsjettåret 2023 gjøres følgende vedtak i tillegg til punkt A:

1. Ved utskrivning av skatt på inntekt og formue legges til grunn de maksimale satsene som stortinget vedtar.
2. Kommunestyret vedtar å ta opp lån til investeringer i 2023 i samsvar med bevilgningsoversikt investeringer begrenset oppad til kr. 118 616 726,-.
3. Kommunedirektøren får fullmakt til å foreta låneopptak og godkjenne lånevilkår innenfor rammen av kommunens reglement for finansforvaltning. Videre får kommunedirektøren fullmakt til å foreta refinansiering av eksisterende lån innenfor rammen av finansreglementet samt foreta avdragsutsettelse, avdragsforlengelse og avdragsfrihet for tilpasning til minimumsavdraget.
4. Kommunestyret vedtar å ta opp startlån i Husbanken til videre utlån med 21 millioner kroner. Husbankens lånebetingelser benyttes.
5. Betalingssatser for kommunale tjenester i 2022 er utarbeidet i eget regulativ.

Selvkostgrad for selvkostområdene TLM fastsettes for 2022 som følger:

Område	Endring/forklaring
Reguleringsplan	Selvkostgrad på området er beregnet til å være 100 %

Bygge- og delesaksbehandling	Selvkostgrad på området er beregnet til å være 100 %
Oppmåling	Selvkostgrad på området er beregnet til å være 100 %
Eierseksjonering	Selvkostgrad på området er beregnet til å være 100 %
Jord og konsesjonslovbehandling	Priser fastsettes fra statlig hold.
Utslipp og kontroll	Selvkostgrad på området er beregnet til å være 100 %
Vann	Selvkostgrad på området er beregnet til å være 100 %
Avløp	Selvkostgrad på området er beregnet til å være 100 %
Slam og renovasjon	Gebyr for slam og renovasjon foreslås fra ReMidt IKS, men vedtas av Heim kommunestyre
Feiing og tilsyn	Selvkostgrad på området er beregnet til å være 100 %
Brann og hjelpetjenester	Priser samme som fjoråret – i samsvar med KS-rundskriv B 02/18

6. Kommunale avgifter faktureres 6 ganger i året sammen med eiendomsskatt. Jfr. pkt. C3.
7. Kommunedirektøren får fullmakt til å foreta nødvendige budsjettendringer som følge av endringer i KOSTRA-veilederen for 2023.
8. Kommunedirektøren får fullmakt til å sammenslå enheter budsjettmessig, der dette følger av organisatoriske endringer foretatt administrativt. Samlet budsjetttramme for de sammenslåtte enheter må for den sammenslåtte enhet tilsvare samme ramme.

C. For budsjettåret 2023 gjelder følgende eiendomsskattevedtak:

Kommunestyret fastsetter hvert år ifbm. budsjettbehandlingen hvorvidt og etter hvilke regler eiendomsskatt skal skrives ut i kommunen for det kommende skatteåret, jfr. Lov om eiendomsskatt til kommunene (eiendomsskatteloven) § 10.

1. Hjemmelen for utskrivning av eiendomsskatt:
  - I medhold av eiendomsskatteloven § 3, skrives det ut eiendomsskatt etter alternativ a) Faste eiendomar i heile kommunen.
  - Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med fem syvendedeler i 2023 (overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4, første ledd, første pkt.).
2. Skattesatser:
  - For næringsseiendommer og det særskilte skattegrunnlaget settes satsen til 7 promille.
  - For bolig og fritidseiendom er satsen 2,5 promille
3. Terminer for betaling av eiendomsskatt, jfr. Eiendomsskatteloven § 25:

Skatten betales i 6 terminer. Kommunedirektøren har fullmakt til å fastsette/endre termindatoer.

4. Det legges fram oversikt over eiendommer som er fritatt for eiendomsskatt etter § 5 på utskrivningspunktet.
5. Kategorier av eiendommer som nevnt i eiendomsskatteloven § 7 kan helt eller delvis fritas for eiendomsskatt, på generelt grunnlag og/eller etter søknad.
  - Kommunestyret fritar eiendommer eid av stiftelser eller institusjoner med formål som er til nytte for kommunen, fylket eller staten, jfr. Eiendomsskatteloven § 7 a.
  - Fredede bygg fritas, jfr. Eiendomsskatteloven § 7 b.
  - Nyoppførte boligeiendommer fritas i 3 år, eller til kommunestyret endrer eller opphever fritaket, jfr. eiendomsskatteloven § 7 c.

Oversikt over eiendommer som er gitt fritak etter § 7 legges fram på utskrivningstidspunktet. Formannskapet gis fullmakt til å vurdere fritak i enkeltsaker.

Vedlegg i saken

Vedlegg 1 - Budsjett 2023 - Handlingsplan 2023-2026 - foreløpig utgave

Vedlegg 2 - Presentasjon budsjett 2023 - Handlingsplan 2023 - 2026 - Kommunestyret 27.10.22

Bakgrunn for saken

Kommunestyret skal i henhold til kommuneloven §§ 14-2 til 14-4, med forskrifter, selv fatte vedtak om henholdsvis økonomiplan og årsbudsjett. Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer følges opp.

Økonomiplanen og årsbudsjett skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger, og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre, vesentlige, langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som økonomiplanen. Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøres kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1, 4. ledd.

Kommunestyrets vedtak om driftsbudsjettet følger nettobudsjetteringsprinsippet og skal hva gjelder forskriftens § 5-4, 2. ledd, spesifiseres på enhetsnivå. Rammeområdene er sammensatt i henhold til gjeldende administrative organisering og den interne kontoplanen.

Kommunedirektøren legger til grunn at det er administrativ adgang til å sammenslå enheter gjennom året og rapportere med utgangspunkt i dette, innenfor de sammenslåtte enheters samlede driftsramme.

Kommunestyrets vedtak om investeringsbudsjett skal i henhold til forskriftens § 5-5, 2.ledd, vedtas på prosjektnivå. Kommunestyret selv vedtar driftsbudsjettet på netto driftsramme pr enhet og investeringsbudsjett på brutto prosjektnivå. Dette innebærer at det er kun kommunestyret selv som kom vedta endringer i handlingsplan/årsbudsjett som påvirker den budsjetterte rammen. Ved vesentlige

endringer i kommunens økonomi vurderes det om handlingsplanen skal fremlegges til ny behandling. Kommunestyret selv beholder myndighet til å regulere årsbudsjettet ved bruk av disposisjonsfond.

Saksfremstilling

Som i fjor fremlegges et saldert, konsekvensjustert budsjett i balanse. Dette innebærer at en rekke tiltak er foreslått administrativt, jamfør budsjettdokumentet i vedlegg 1. I år er også budsjettpresentasjonen tatt med, jamfør vedlegg 2. Budsjettdokumentet er ment å være et komplett, ferdig forslag til saksbehandling som kan vedtas som det foreligger. Det gjennomføres som i tidligere år en intern høring, før formannskapetets innstilling behandles 21. november. Deretter skal budsjettinnstillingen legges ut til offentlig ettersyn frem til kommunestyrets behandling 15. desember. Formannskapet kan i tillegg møtes for å gjennomgå eventuelle innspill fra høringsperioden.

Da budsjettet ikke medfører oppsigelser eller vesentlige endringer som ikke allerede er drøftet med de tillitsvalgte er det i år ikke gjennomført drøfting av budsjettet. Det vil likevel kunne være aktuelt når det er vedtatt, om det skjer endringer som påvirker de ansatte vesentlig.

Kommunedirektørens vurdering

Årets fremlegg til handlingsplan og årsbudsjett bærer preg av at de økonomiske effekter etter kommunesammenslåing er håndtert. Selv om det i år ikke fremmes kuttforslag vil det være viktig å ha en ansvarlig og bærekraftig økonomistyring også i tiden fremover. Særlig viktig vil det være å gjøre driften uavhengig av usikre inntekter, slik at varige driftsnivå blir lik eller lavere enn varig driftsinntekt.

Tiltak gjennomført fra 2020-2022 har til sammen gitt en situasjon der det oppleves å være en stram men kontrollert økonomi. Det er likevel store usikkerheter også i dette budsjettfremlegget. Spesielt vil kommunedirektøren peke på renter, inflasjon og pensjon som store usikkerheter i tiden fremover. Som motvekt til denne usikkerheten anbefales en forsiktig utgiftsvekst og avsetninger til buffer i form av ubundne driftsfond/disposisjonsfond. Dette gir handlingsrom for å takle større endringer, enten de kommer i form av økte renter, høyere prisvekst enn forutsatt i statsbudsjett, eller også andre endringer som påvirker økonomien.

Videre må Heim kommune også fremover prioritere modernisering, digitalisering og økte inntekter for å sikre at vi kan videreføre et tjenestenivå på samme gode nivå som i dag. Dette innebærer en satsing på tjenesteutvikling som gjør det interessant å bli en medarbeider i kommunen, samtidig som vi må opprettholde effektivisering der teknologi kan bidra til å løse oppgaver den er egnet til. Videre vil et fortsatt godt tjenestenivå være helt avhengig av at vi får en folketallsutvikling som er positiv. Dette både for å opprettholde tilgangen på kvalifiserte medarbeidere og inntekter til kommunen. Det er også demografiske utfordringer som kun kan løses gjennom økte fødselstall eller tilflytting. Heim kommune bør legge til rette for begge deler.

Kommunedirektøren viser for øvrig til budsjettdokumentet.